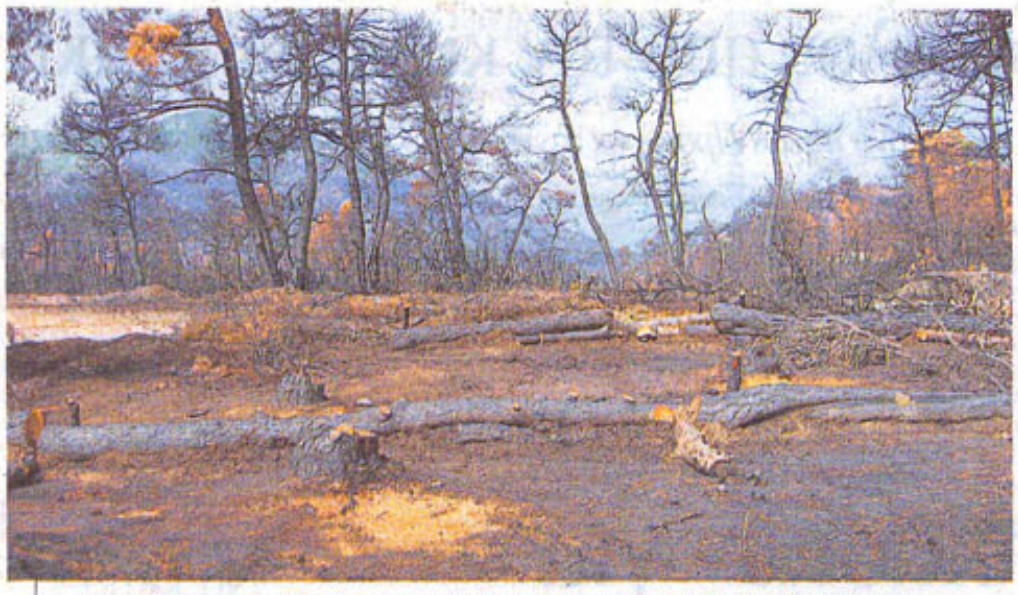

Κατασκευάζουν κορμοδέματα στην κορυφή του όρους Λάπιθα, μεταξύ Κρεστένων και Ζαχάρως. «Τοποθέτησαν κορμούς στην κορυφή του βουνού όπου δεν έχουμε μεγάλη μεταφορά νερού και εδαφικού υλικού» παρατηρεί ο καθηγητής Δυναμικής Τεκτονικής Εφαρμοσμένης Γεωλογίας κ. Λέκκας

Στο ένα από τα δύο ρέματα που βρίσκονται δίπλα στον δρόμο Τρίπολης - Μεγαλόπολης έγινε η κατασκευή των φραγμάτων. Ετσι, σε περίπτωση βροχόπτωσης το άλλο ρέμα πρέπει να δεχθεί όλο το φορτίο του νερού. Οπως σημειώνει ο κ. Λέκκας, *«τα φράγματα αυτά δεν θα μπορέσουν να συγκρατήσουν ούτε το νερό ούτε τα φερτά υλικά»*

ΑΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΑ ΤΑ ΚΑΜΕΝΑ ΤΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Τεράστια ποσά για αναποτελεσματικά έργα

Λανθασμένες αντιδιαβρωτικές μεθόδους σε ακατάλληλες περιοχές καταγγέλλουν οι επιστήμονες

Τεράστια ποσά κατασπαταλώνται χωρίς λόγο σε αναποτελεσματικά έργα στις περιοχές των καμένων της Πελοποννήσου καταγγέλλουν επιστήμονες του Πανεπιστημίου Αθηνών. Οπως επισημαίνουν, τα αντιδιαβρωτικά έργα γίνονται με λάθος μέθοδο σε ακατάλληλες περιοχές, την ίδια στιγμή που διπλανές εκτάσεις με μεγάλο δυναμικό διάβρωσης παραμένουν απροστάτευτες. Σε πολλές περιπτώσεις κόβονται δέντρα, τα οποία είναι δυνατόν να ανακάμψουν καθώς δεν έχουν καεί ολοσχερώς! Ο καθηγητής Δυναμικής Τεκτονικής Εφαρμοσμένης Γεωλογίας κ. **Ευθύμης Λέκκας** και ο διευθυντής του Εργαστηρίου Φυσικών Καταστροφών του Πανεπιστημίου Αθηνών, καθηγητής κ. **Δημ. Παπανικολάου** είναι κατηγορηματικοί: οι δράσεις είναι ελάχιστες (στο 3%-5% των καμένων εκτάσεων) σε σχέση με τις απαιτήσεις στις πληγείσες περιοχές.

ΡΕΠΟΡΤΑΖ
ΜΑΧΗ ΤΡΑΤΣΑ

Πριν από έναν μήνα ο κ. Λέκκας – επιστημονικός υπεύθυνος της εκπόνησης του Ολοκληρωμένου Επιχειρησιακού Σχεδίου Αποκατάστασης και Ανασυγκρότησης των Πυρόπληκτων Περιοχών του Νομού Ηλείας, το οποίο παρουσιάστηκε χθες – απέστειλε επιστολή προς τον πρωθυπουργό κ. **Κ. Καραμανλή**, στην οποία εκθέτει τα προβλήματα με τη διαχείριση της καταστροφής και προειδοποιεί για τα χειρότερα που θα έρθουν. Οπως δήλωσε, ακόμη δεν έχει λάβει απάντηση. Το σχέδιο εκπονήθηκε από το Πανεπιστήμιο Αθηνών σε συνεργασία με τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ηλείας, την ΤΕΔΚ Νομού Ηλείας, το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, τη Γεωπονική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, το ΕΘΙΑΓΕ και την Ηλιακή ΑΕ.

Από τις εξειδικευμένες έρευνες που έγιναν στην πληγείσα περιοχή διαπιστώθηκε:

■ Τα πλημμυρικά φαινόμενα θα είναι ιδιαίτερα έντονα και μεγάλων διαστάσεων αν σημειωθούν βροχοπτώσεις, ισχυρότερες από αυτές που έπεσπασαν τις τελευταίες ημέρες στην περιοχή. Ιδιαιτέρως επικίνδυνα χαρακτηρίζονται τα ρέματα Θολό, Βουλγαρόρεμα, Γλατσίτικο και Ζαχαριώτικο της Ζαχάρως, Κλαδέος της Ολυμπίας καθώς και ο ποταμός Αλφειός.

■ Οι κατολισθήσεις αποτελούν σημαντικότατο κίνδυνο. Εχουν καταγραφεί περισσότερες από 400 σε οικισμούς, οδικά δίκτυα, έργα υποδομής και αρχαιολογικούς χώρους. Πενήντα από αυτές τις περιοχές χρήζουν έργων αντιμετώπισης άμεσα. Μάλιστα σε ορισμένες περιπτώσεις, σύμφωνα με τον κ. Παπανικολάου, απαιτείται μεταφορά οικισμών ή τμημάτων τους.

■ Οι διαβρώσεις θα αποτελέσουν σημαντικό παράγοντα απογύμνωσης των εδαφών και θα συντελέσουν στη δραματική μείωση της καλλιεργήσιμης γης.

■ Τα υπολείμματα των καμένων δέντρων και άλλων υλικών θα μολύνουν τους υπόγειους υδροφορείς. Αντιμετωπίζονται ήδη μεγάλα προβλήματα τόσο στην ποιότητα των νερών όσο και στην ποσότητα. Η παρουσία αυξημένων συγκεντρώσεων βαρέων μετάλλων – σύμφωνα με τις μετρήσεις της Γεωπονικής Σχολής – πρέπει να εξετασθεί με προσοχή.

Η ερημοποίηση θα επιταχυνθεί. Μάλιστα ένα τμήμα της περιοχής, όπως προειδοποιεί ο κ. Λέκκας, θα ερημοποιηθεί οριστικά.

Σύμφωνα με τον καθηγητή, οι συνέπειες από τη φωτιά στην Πελοπόννησο – τέταρτη μεγαλύτερη από άποψη θυμάτων δασική πυρκαϊά σε παγκόσμιο επίπεδο – εκδηλώνονται όχι μόνο στις πληγείσες περιοχές αλλά *«εξαπλώνονται, επιδρούν και θα επιδράσουν στον ευρύτερο ελλαδικό χώρο, άμεσα, βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα»*. Μεταξύ άλλων, θα υπάρξουν διαφοροποιήσεις στο μακροκλίμα και στο μικροκλίμα, διάβρωση και αποσάθρωση των εδαφών, απώλεια καλλιεργήσιμης γης, μόλυνση των νερών, πλημμυρικά φαινόμενα, κατολισθήσεις, μείωση των υπόγειων αποθεμάτων νερού και υποβάθμιση της ποιότητάς τους. Η μόλυνση των ποταμών από ρυπαντές των υπολειμμάτων της καύσης και τα φερτά υλικά θα μεταφερθούν στη θάλασσα όπου θα καταστρέψουν το οικοσύστημα και θα διαφοροποιήσουν τον πυθμένα και τις ακτογραμμές στις εκβολές των ποταμών και στα δέλτα.

Προβλήματα στην επούλωση των πληγών της Πελοποννήσου

Η έκταση της πληγείσας περιοχής είναι τεράστια και οι παρεμβάσεις δεν είναι δυνατές σε όλη την έκτασή της. Γι' αυτό, τονίζει ο κ. Λέκκας, πρέπει να γίνουν επιλογές τμημάτων *«με παράλληλη στόχευση των δράσεων, προκειμένου να υπάρχει η μέγιστη δυνατή αποτελεσματικότητα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων. Οι δράσεις είναι ελάχιστες σε σχέση με τις απαιτήσεις προς κάθε κατεύθυνση, ενώ σε άλλες περιπτώσεις οι δράσεις είναι χωρίς νόημα»*.

Τα αντιδιαβρωτικά έργα, σύμφωνα με τον ίδιο, γίνονται ως επί το πλείστον με λάθος μέθοδο και σε ακατάλληλες περιοχές και δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα, ενώ άλλες περιοχές που κινδυνεύουν άμεσα με διάβρωση μένουν απροστάτευτες. Μέσα στο αλαλούμ, ελλείψει συντονισμού, κόβονται δέντρα που δεν έχουν καεί ολοσχερώς και μπορούν να ανακάμψουν, και άλλα, τα οποία έστω και καμένα, μπορούν να συγκρατήσουν σε έντονες βροχοπτώσεις το έδαφος και καταπτώσεις βραχωδών τεμαχίων.

Στον τομέα της διαχείρισης της ανθρωπιστικής βοήθειας, έχουν παρατηρηθεί, όπως λέει ο κ. Λέκκας, *«εικόνες που υποβιβάζουν το επίπεδο του πολιτισμού μας και την αξιοπρέπεια των πληγέντων κατοίκων»*. Για αυτές τις εικόνες, όπως καταγγέλλει ο καθηγητής, ευθύνονται οι τοπικοί φορείς και κυρίως η Αυτοδιοίκηση και η Εκκλησία που δεν είναι σε θέση να διαχειριστούν με επαρκή και αξιόπιστο τρόπο την προσφερόμενη βοήθεια.

Οι κκ. Λέκκας και Παπανικολάου κάνουν λόγο για:

■ Καθολική ανικανότητα όσον αφορά την πρόληψη των δασικών πυρκαϊών (επιχειρησιακή ανικανότητα, άγνοια νόμων, ανύπαρκτος προγραμματισμός και επιστημονική πληροφόρηση, σχέδια απηρχαιωμένα, γηρασμένος στόλος, ασυντήρητα μέσα, ελλείψεις προσωπικού, παροπλισμός εθελοντών κ.ά.).

■ Κατάρρευση του συστήματος διαχείρισης όσον αφορά την επέμβαση την ώρα της πυρκαϊάς (επιχειρησιακό χάος, αδυναμία αντίληψης για τις διαστάσεις της καταστροφής, παιδαριώδη λάθη, διασπορά δυνάμεων, έλλειψη ικανής διοίκησης, σχέδια εκκένωσης ανύπαρκτα κ.ά.).

■ Αβέβαιο μέλλον καθώς παρατηρούνται σύγχυση αρμοδιοτήτων, προβλήματα στην παροχή βοήθειας, επικοινωνιακά τρυκ και όχι ουσία, μη ρεαλιστικό σχέδιο αποκατάστασης, επικάλυψη αρμοδιοτήτων.

Οι δύο καθηγητές προτείνουν τη σύσταση Ειδικού Επιστημονικού Συντονιστικού Οργάνου Διαχείρισης Περιβάλλοντος και τονίζουν ότι πρέπει να ληφθεί απόφαση χαρακτηρισμού της Ηλείας ως περιοχής Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων, σύμφωνα με την ειδική νομοθεσία (άρθρο 11 Νόμος 2742/99), και να γίνει Ειδικός Χωροταξικός Σχεδιασμός σε επίπεδο νομού.

ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ

- Χάθηκαν **65** άνθρωποι
- Καταστράφηκαν **160** χωριά
- Περισσότεροι από **500.000** άνθρωποι δέχθηκαν πλήγματα από τις πυρκαϊές
- Το συνολικό κόστος απωλειών υπολογίζεται σε **3,5** δισεκατομμύρια ευρώ
- Το συνολικό κόστος των επιχειρήσεων καταστολής των πυρκαϊών υπολογίζεται σε **600** εκατομμύρια ευρώ
- Η συνολική καμένη έκταση ανέρχεται σε **1.785.000** στρέμματα